

Duchovní obnova postní 2023 - šestý týden – čtení

Antifona: PALMARUM Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově! Hosanna na výsostech! (Mt 21,9)

1. čtení: Izajáš 50,4-7

Panovník Hospodin dal mi jazyk učedníků, abych uměl zemdleného podpírat slovem. On mě probouzí každého jitra, probouzí mi uši, abych slyšel jako učedníci. Panovník Hospodin mi otevřel uši a já nevzdoruji ani neuhýbám nazpět. Nastavuji záda těm, kteří mě bijí, a své líce těm, kdo rvou mé vousy, neukrývám svou tvář před potupami a poplíváním.

Panovník Hospodin je moje pomoc, proto nemohu být potupen, proto tvář svou nastavuji, jako kdyby byla z křemene, a vím, že nebudu zahanben.

Postava Pánova učedníka z Izaiáše je chápána od ranných dob církve jako předobraz Ježíšův. I on mluví to, co mu uložil Otec, modlí se, jde mu o Otcovu vůli. Poučuje znaveného utěšujícím slovem a současně dává svůj život v sázku. Tento služebník je ovšem také prototypem každého Ježíšova následovníka. Jak Ježíš, tak jeho následovník pak ví, že od lidí bude potupen, ale od Boha nebude opuštěn, že tedy doslova "nebude zahanben" před Bohem, a proto ani vlastně před lidmi.

2. čtení Filipským 2,6-11

Nechť je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši: Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – a k slávě Boha Otce každý jazyk, aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.

Stálým čtení Květné neděle je raně křesťanský kristologický hymnus, který svatý Pavel začlenil do svého listu Filipánům. Rozjímání nad tímto hymnem nám může pomoci hlouběji proniknout smysl velikonočního tajemství, do jehož liturgické doby vstupujeme na Květnou neděli. Můžeme zde vidět dva aspekty Kristova života, nad nimiž rozjímáme: Kristus král (9-11) a Kristus trpící služebník (6-8) se zde vzájemně spojují.

ni.
Základní výpověď, ze které se odvíjí vše ostatní je: „přece na své rovnosti nelpěl“ nebo jinak přeloženo: „nic nelpěl na tom“, (v. 6) v řečtině je užito slovo „harpagmós“, které doslovně znamená "kořist".

To, že je roven Bohu nepovažoval za svou kořist.

Za touto větou se skrývá přirovnání s Adamem, který neměl božskou přirozenost, ale chtěl ji pro sebe ukořistit. Pak můžeme pochopit, že Pavel představuje filipským křesťanům Krista jako nového Adama, který svou pokorou a poslušností až k té nejpotupnější smrti přichází vykoupit pyšnou neposlušnost prvního Adama, jež celé lidstvo uvrhla do hříchu a smrti (srov. Řím 5,18n).

Kristus se vzdal sám sebe a do nejzazších důsledků přijal podobu otroka, která je nám vlastní (v. 7). Na jeho dobrovolné ponížení odpovídá Bůh (v. 9-11) tím, že ho "povýšil", ba dokonce "nade všechno vyvýšil". Celý svět má proto vyznat, že Ježíš Kristus je Kyrios – Pán, to znamená Bůh – a tímto vyznáním oslavit Otce.

Evangelium – V liturgické tradici (ŘK, Ev i Prav) se na Květnou neděli před zahájením bohoslužby čte evangelní zpráva o vjezdu do Jeruzaléma a jako hlavní evangelium celé pašije. Obojí z evangelií podle tříletého liturgického cyklu: A – Matouš, B – Marek, C – Lukáš. Janovy pašije se pak čtou vždy na Velký pátek.

Tradice CČSH dává při čtení na výběr: přizpůsobit se ekumenickému lekcionáři nebo podle původního liturgického čtení – na Květnou neděli číst pouze o vjezdu a pašije ve čtyřletém cyklu číst jen na Velký pátek.

Vjezd do Jeruzaléma Matouš 21,1-11

1Když se přiblížili k Jeruzalému a přišli do Betfage na Olivové hoře, poslal Ježíš dva učedníky **2**a řekl jim: „Jděte do vesnice, která je před vámi, a hned naleznete přivázanou oslici a s ní oslátko. Odvažte je a přiveďte ke mně. **3**A kdyby vám někdo něco říkal, odpovězte: ‚Pán je potřebuje.‘ A ten člověk je hned pošle.“ **4**To se stalo, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroka: **5**,Povězte dceři síónské: Hle, král tvůj přichází k tobě, tichý a sedící na oslici, na oslátku té, která je podrobena jhu.‘ **6**Učedníci šli a učinili, co jim Ježíš přikázal. **7**Přivedli oslici i oslátko, položili na ně pláště a on se na ně posadil. **8**A mohutný zástup prostíral na cestu své pláště, jiní odsekávali ratolesti stromů a stlali je na cestu. **9**Zástupy, které šly před ním i za ním, volaly: „Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově! Hosanna na výsostech!“ **10**Když vjel Ježíš do Jeruzaléma, po celém městě nastal

rozruch; ptali se: „Kdo to je?“ **11**Zástupy odpovídaly: „To je ten prorok Ježíš z Nazareta v Galileji.“

Pašije Matouš 26, 14-27,66

14Tehdy šel jeden ze Dvanácti, jménem Jidáš Iškariotský, k velekněžím
15a řekl: „Co mi dáte? Já vám ho zradím.“ Oni mu určili třicet stříbrných.
16Od té chvíle hledal vhodnou příležitost, aby ho zradil. **17**Prvního dne o
svátcích nekvašených chlebů přišli učedníci za Ježíšem a řekli: „Kde
chceš, abychom ti připravili velikonoční večeři?“ **18**On je poslal do města
k jistému člověku, aby mu řekli: „Mistr vzkazuje: Můj čas je blízko, u tebe
budu jíst se svými učedníky velikonočního beránka.“ **19**Učedníci učinili,
jak jim Ježíš nařídil, a připravili velikonočního beránka. **20**Navečer usedl s
Dvanácti ke stolu, **21**a když jedli, řekl jim: „Amen, pravím vám, že jeden z
vás mě zradí.“ **22**Velice je to zarmoutilo a začali se ho jeden po druhém
ptát: „Snad to nejsem já, Pane?“ **23**On odpověděl: „Kdo se mnou omočil
ruku v míse, ten mě zradí. **24**Syn člověka sice odchází, jak je o něm psáno;
ale běda tomu, který Syna člověka zrazuje. Pro toho by bylo lépe, kdyby se
byl vůbec nenarodil!“ **25**Na to řekl Jidáš, který ho zrazoval: „Jsem to snad
já, Mistře?“ Řekl mu: „Ty sám jsi to řekl.“ **26**Když jedli, vzal Ježíš chléb,
požehnal, lámal a dával učedníkům se slovy: „Vezměte, jezte, toto jest mé
tělo.“ **27**Pak vzal kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: „Pijte z něho
všichni. **28**Neboť toto jest má krev, která zpečetuje smlouvu a prolévá se
za mnohé na odpuštění hříchů. **29**Pravím vám, že již nebudu pít z tohoto
plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu s vámi pít kalich nový v
království svého Otce.“**30**Potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na Olivovou
horu. **31**Tu jim Ježíš řekl: „Vy všichni ode mne této noci odpadnete, neboť
je psáno: ‚Budu bít pastýře a rozprchnou se ovce stáda.‘ **32**Po svém
vzkříšení však vás předejdu do Galileje.“ **33**Na to mu řekl Petr: „Kdyby
všichni od tebe odpadli, já nikdy ne!“ **34**Ježíš mu odpověděl: „Amen,
pravím ti, že ještě této noci, dřív, než kohout zakokrhá, třikrát mě
zapřeš.“ **35**Petr prohlásil: „I kdybych měl s tebou umřít, nezapřu
tě.“ Podobně mluvili všichni učedníci. **36**Tu s nimi Ježíš přišel na místo
zvané Getsemane a řekl učedníkům: „Počkejte zatím zde, já půjdu dál,

abych se modlil.“ **37**Vzal s sebou Petra a oba syny Zebedeovy; tu na něho padl zármutek a úzkost. **38**Tehdy jim řekl: „Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte se mnou!“ **39**Poodešel od nich, padl tváří k zemi a modlil se: „Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“ **40**Potom přišel k učedníkům a zastihl je ve spánku. Řekl Petrovi: „To jste nemohli jedinou hodinu bdít se mnou? **41**Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení. Duch je odhodlán, ale tělo slabé.“ **42**Odešel podruhé a modlil se: „Otče můj, není-li možné, aby mne ten kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle.“ **43**A když se vrátil, zastihl je opět spící; nemohli oči udržet. **44**Nechal je, zase odešel a potřetí se modlil stejnými slovy. **45**Potom přišel k učedníkům a řekl jim: „Ještě spíte a odpočíváte? Hle, přiblížila se hodina, a Syn člověka je vydáván do rukou hříšníků. **46**Vstaňte, pojďme! Hle, přiblížil se ten, který mě zrazuje.“ **47**Ještě ani nedomluvil a přišel Jidáš, jeden z Dvanácti. Velekněží a starší s ním poslali zástup, ozbrojený meči a holemi. **48**Jeho zrádce s nimi domluvil znamení: „Koho políbím, ten to je; toho zatkněte.“ **49**A hned přistoupil k Ježíšovi a řekl: „Bud’ zdráv, Mistře,“ a políbil ho. **50**Ježíš mu odpověděl: „Příteli, konej svůj úkol!“ Tu přistoupili k Ježíšovi, vztáhli na něho ruce a zmocnili se ho. **51**Jeden z těch, kdo byli s ním, sáhl po meči, napadl veleknězova sluhu a uťal mu ucho. **52**Ježíš mu řekl: „Vrať svůj meč na jeho místo; všichni, kdo se chápou meče, mečem zajdou. **53**Či myslíš, že bych nemohl poprosit svého Otce, a poslal by mi ihned víc než dvanáct legií andělů? **54**Ale jak by se potom splnila Písma, že to tak musí být?“ **55**V té hodině řekl Ježíš zástupům: „Vyšli jste na mne jako na povstalce s meči a holemi, abyste mě zajali. Denně jsem sedával v chrámě a učil, a nezmocnili jste se mne. **56**Toto všechno se však stalo, aby se splnilo, co napsali proroci.“ A tu ho všichni učedníci opustili a utekli. **57**Ti, kteří Ježíše zatkli, odvedli ho k veleknězi Kaifášovi, kde se shromáždili zákoníci a starší. **58**Petr šel za ním zpovzdálí až do veleknězova dvora; vstoupil dovnitř a posadil se mezi sluhy, aby viděl konec. **59**Velekněží a celá rada hledali křivé svědectví proti Ježíšovi, aby ho mohli odsoudit k smrti. **60**Ale nenalezli, ačkoli předstupovalo mnoho křivých svědků. Konečně přišli dva **61**a vypovídali: „On řekl: Mohu zbořit chrám a ve třech dnech jej vystavět.“ **62**Tu velekněz vstal a řekl mu: „Nic

neodpovídáš na to, co tihle proti tobě svědčí?“ **63**Ale Ježíš mlčel. A velekněz mu řekl: „Zapřísahám tě při Bohu živém, abys nám řekl, jsi-li Mesiáš, Syn Boží!“ **64**Ježíš odpověděl: „Ty sám jsi to řekl. Ale pravím vám, od nynějška uvidíte Syna člověka sedět po pravici Všemohoucího a přicházet s oblaky nebeskými.“ **65**Tu velekněz roztrhl svá roucha a řekl: „Rouhal se! Nač ještě potřebujeme svědky? Hle, teď jste slyšeli rouhání.“ **66**Co o tom soudíte?“ Jejich výrok zněl: „Je hoden smrti.“ **67**Pak mu plivali do obličeje, bili ho po hlavě, někteří ho tloukli do tváře **68**a říkali: „Hádej, Mesiáši, kdo tě udeřil!“ **69**Petr seděl venku v nádvoří. Tu k němu přistoupila jedna služka a řekla: „I ty jsi byl s tím Galilejským Ježíšem!“ **70**Ale on přede všemi zapřel: „Nevím, co mluvíš.“ **71**Vyšel k bráně, ale uviděla ho jiná a řekla těm, kdo tam byli: „Tenhle byl s tím Nazaretským Ježíšem.“ **72**On znovu zapřel s přísahou: „Neznám toho člověka.“ **73**Ale zakrátko přistoupili ti, kdo tam stáli, a řekli Petrovi: „Jistě i ty jsi z nich, vždyť i tvé nářečí tě prozrazuje!“ **74**Tu se začal zaklínat a zapřísahat: „Neznám toho člověka.“ Vtom zakokrhá kohout; **75**tu se Petr rozpomněl na slova, která mu Ježíš řekl: „Dříve než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš.“ Vyšel ven a hořce se rozplakal.

1Když bylo ráno, uradili se všichni velekněží a starší lidu proti Ježíšovi, že ho připraví o život. **2**Spoutali ho, odvedli a vydali vladaři Pilátovi. **3**Když Jidáš, který ho zradil, viděl, že Ježíše odsoudili, pocítil výčitky, vrátil třicet stříbrným velekněžím a starším **4**a řekl: „Zhřešil jsem, zradil jsem nevinnou krev!“ Ale oni odpověděli: „Co je nám po tom? To je tvoje věc!“ **5**A on odhodil ty peníze v chrámě a utekl; šel a oběsil se. **6**Velekněží sebrali peníze a řekli: „Není dovoleno dát je do chrámové pokladny, je to odměna za krev.“ **7**Uradili se tedy a koupili za ně pole hrncířovo k pohřbívání cizinců. **8**Proto se to pole jmenuje ‚Pole krve‘ až dodnes. **9**Tak se splnilo, co je řečeno ústy proroka Jeremiáše: ‚Vzali třicet stříbrných, cenu člověka, na kterou ho ocenili synové Izraele; **10**a dali ji za pole hrncířovo, jak jim přikázal Hospodin.‘ **11**A Ježíš byl postaven před vladaře. Vladař mu položil otázku: „Ty jsi král Židů?“ Ježíš odpověděl: „Ty sám to říkáš.“ **12**Na žaloby velekněží a starších nic neodpovídal. **13**Tu mu řekl Pilát: „Neslyšíš, co všechno proti tobě svědčí?“ **14**On mu však neodpověděl ani na jedinou věc, takže se vladař velice divil. **15**O svátcích

měl vladař ve zvyku propouštět zástupu jednoho vězně, kterého si přáli. **16**Tehdy tam měli pověstného vězně, jménem Barabáš. **17**Když se zástupy shromáždily, řekl jim tedy Pilát: „Koho vám mám propustit, Barabáše, nebo Ježíše, zvaného Mesiáš?“ **18**Věděl totiž, že mu ho vydali ze zášti.**19**Když seděl na soudné stoličce, poslala k němu jeho žena se vzkazem: „Nezačínej si nic s tím spravedlivým! Dnes mě kvůli němu pronásledovaly zlé sny.“ **20**Velební a starší však přiměli zástup, aby si vyžádali Barabáše, a Ježíše zahubili. **21**Vladař jim řekl: „Koho vám z těch dvou mám propustit?“ Oni volali: „Barabáše!“ **22**Pilát jim řekl: „Co tedy mám učinit s Ježíšem, zvaným Mesiáš?“ Všichni volali: „Ukřižovat!“**23**Namítl jim: „Čeho se vlastně dopustil?“ Ale oni ještě víc křičeli: „Ukřižovat!“ **24**Když Pilát viděl, že nic nepořídí, ale že pozdvižení je čím dál větší, omyl si ruce před očima zástupu a pravil: „Já nejsem vinen krví toho člověka; je to vaše věc.“ **25**A všechen lid mu odpověděl: „Krev jeho na nás a na naše děti!“ **26**Tu jim propustil Barabáše, Ježíše dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován.

27Vladařovi vojáci dovedli Ježíše do místodržitelství a svolali na něj celou setninu. **28**Svlékli ho a oblékli mu nachový plášť, **29**upletli korunu z trní a posadili mu ji na hlavu, do pravé ruky mu dali hůl, klekali před ním a posmívali se mu: „Bud' zdrav, židovský králi!“**30**Plivali na něj, brali tu hůl a bili ho po hlavě. **31**Když se mu dost naposmívali, svlékli mu plášť a oblékli ho zase do jeho šatů. A odvedli ho k ukřižování. **32**Cestou potkali jednoho člověka z Kyrény, jménem Šimona; toho přinutili, aby nesl jeho kříž. **33**Když přišli na místo zvané Golgota, to znamená ‚Lebka‘, **34**dali mu napít vína smíchaného se žlučí; ale když je okusil, nechtěl pít. **35**Ukřižovali ho a losem si rozdělili jeho šaty; **36**pak se tam posadili a střežili ho. **37**Nad hlavu mu dali nápis o jeho provinění: „To je Ježíš, král Židů.“ **38**S ním byli ukřižováni dva povstalci, jeden po pravici a druhý po levici. **39**Kolemjdoucí ho uráželi; potřásali hlavou **40**a říkali: „Když chceš zbořit chrám a ve třech dnech jej postavit, zachraň sám sebe; jsi-li Syn Boží, sestup z kříže!“**41**Podobně se mu posmívali i velební spolu se zákoníky a staršími. Říkali: **42**„Jiné zachránil, sám sebe zachránit nemůže. Je král izraelský – ať nyní sestoupí z kříže a uvěříme v něho!“ **43**Spolehl na Boha, ať ho vysvobodí, stojí-li o něj. Vždyť řekl: „Jsem Boží

Syn!“ **44**Stejně ho tupili i povstalci spolu s ním ukřižovaní. **45**V poledne nastala tma po celé zemi až do tří hodin. **46**Kolem třetí hodiny zvolal Ježíš mocným hlasem: „Eli, Eli, lema sabachthani?“, to jest: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ **47**Když to uslyšeli, říkali někteří z těch, kdo tu stáli: „On volá Eliáše.“ **48**Jeden z nich hned odběhl, vzal houbu, naplnil ji octem, nabodl na tyč a dával mu pít. **49**Ostatní však říkali: „Nech ho, ať uvidíme, jestli přijde Eliáš a zachrání ho!“ **50**Ale Ježíš znovu vykřikl mocným hlasem a skonal.

51A hle, chrámová opona se roztrhla vpůli odshora až dolů, země se zatřásla, skály pukaly, **52**hroby se otevřely a mnohá těla zesnulých svatých byla vzkříšena; **53**vyšli z hrobů a po jeho vzkříšení vstoupili do svatého města a mnohým se zjevíli.

54Setník a ti, kdo s ním střežili Ježíše, když viděli zemětřesení a všechno, co se dalo, velmi se zděsili a řekli: „On byl opravdu Boží

Syn!“ **55**Zpovzdálí přihlíželo mnoho žen, které provázely Ježíše z Galileje, aby se o něj staraly; **56**mezi nimi Marie z Magdaly, Marie, matka Jakubova i Josefova, a matka synů Zebedeových. **57**Když nastal večer, přišel zámožný člověk z Arimatie, jménem Josef, který také patřil k Ježíšovým učedníkům. **58**Ten přišel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. Pilát přikázal, aby mu je dali. **59**Josef tělo přijal, zavinul je do čistého plátna **60**a položil je do svého nového hrobu, který měl vytesán ve skále; ke vchodu do hrobu přivalil veliký kámen a odešel. **61**Byla tam Marie z Magdaly a jiná Marie, které seděly naproti hrobu. **62**Nazítří, v den po pátku, shromáždili se velekněží a farizeové u Piláta **63**a řekli: „Pane, vzpomněli jsme si, že ten podvodník řekl ještě za svého života: ‚Po třech dnech budu vzkříšen.‘ **64**Dej proto rozkaz, ať je po tři dny hlídán jeho hrob, aby nepřišli jeho učedníci, neukradli ho a neřekli lidu, že byl vzkříšen z mrtvých; to by pak byl poslední podvod horší než první.“ **65**Pilát jim odpověděl: „Zde máte stráž, dejte hrob hlídat, jak uznáte za dobré.“ **66**Oni šli, zapečetili kámen a postavili k hrobu stráž.

V Matoušově podání je Ježíšovo utrpení utrpením Syna člověka – Pána slávy a Soudce celého světa, který přišel dovršit dějiny celého lidstva. Celé

Matoušovy pašije jsou pojaty jako působivé a složité drama, v němž evangelista rozjímá nad tímto paradoxem. Nejvíc je to poznat na těch událostech, které ostatní evangelisté přecházejí mlčením (například Jidášovo zoufalství a jeho sebevražda: 27,3-16), a na neustále přítomném napětí mezi mocí a ponížením. Ten, kterému by mohlo přijít na pomoc dvanáct pluků andělů a vyrvat jej z rukou lidí, se zcela bezbranný nechává zajmout (26,50b-54) a mlčí před "velikými tohoto světa", přestože by si mohl pomoci nějakým nadpřirozeným úkazem (27,14.19). Jeho smrt je přechodem do zcela nových náboženských, lidských i kosmických podmínek (27,50-54), ale Ježíš se nechová jako nějaký nadčlověk.

Zvláštní důraz klade Matouš na Ježíšovu osamělost v Getsemanech (třikrát se vzdaluje od učedníků a třikrát se k nim vrací...) a na pokoru, kterou Ježíš vkládá do své modlitby k Otci ("Jestliže je to možné...") i do svých slov k učedníkům, kterým svěřuje svou smrtelnou úzkost a tělesnou slabost (26,41b). Matouš zde – stejně jako v celém svém evangeliu - připomíná, že se naplnilo Písmo - buď výslovně, nebo prostřednictvím starozákonních citací -, čímž potvrzuje, že Ježíšovo utrpení je součástí Božího plánu spásy. Podle LECTIO DIVINA na každý den v roce

Doporučené čtení posledního postního týdne: pátek – SZ čtení, sobota – epištola, neděle – vjezd do Jeruzaléma, pondělí Pašije 26 kapitola úterý – Pašije 27 kapitola, středa opět epištola.

Čtení a evangelium čteme s klasickým rozjímáním: *O čem to čtení je? Co se o tom ve čtení říká? Obsahuje čtení nějaké povzbuzení, potěšení či zaslíbení? Za jakých podmínek či okolností? Obsahuje nějaké napomenutí či varování? Najdu v něm příklad k následování nebo konkrétní návod k jednání? Co říká čtení o Bohu a člověku.*

Pašije číst jako ten, kdo je tam přítomen.